

[Stæhr Johansen.]

fra de små eksperimentale teatre er der ikke skabt nogen nye, store teatre. Det beror selvfølgelig også på, at behovet ikke har været så stort. Behovet har været mindre, end man kunne have forventet med det forøgede antal mennesker, der nu lever i Danmark.

Alle kan vel være enige om, at det levende danske teater har en betydning for udviklingen her i landet, for den kulturbevidste udvikling af befolkningen, og mål-sætningen må være, at teatret ikke blot er for de få, men for de mange. Derfor er en ny teaterlov nødvendig, og jeg hilser med tilfredshed, at kulturministeren har fremsat dette forslag.

Det mest afgørende i dette forslag i forhold til tidligere lovgivning er jo, at bevillingssystemet bortfalder. Det er et gammelt ønske, vi har næret i mit parti, og vi har allerede rejst det på et tidligere tidspunkt, ikke mindst under teaterlovens behandling i 1963. Jeg vil endda sige, at jeg kunne egentlig have ønsket, at ministeren var gået videre. Jeg kunne have ønsket, at denne polititilladelse, jeg havde nær sagt på samme måde som kørekortet, ikke skulle fornys hvert femte år. Jeg mener, at det, politiet skal afgøre, er spørgsmålet om parkering, det er, hvis der sker noget kriminelt i teatret eller der er tale om uheldige forhold, men ellers skal politiet ikke have nogen indflydelse på teatervirksomheden.

Teaterstøtten er selvfølgelig det mest afgørende, den er tyngdepunktet i lovforslaget. Det er klart, at vi her må give ministeren ret i, at det næsten er umuligt her i landet at drive teater uden støtte, og at svælget mellem teatrenes indtægter og udgifter vokser år for år.

En undtagelse fra den venlighed, som ministeren har vist teatret ved dette lovforslag, danner kun revyteatrene, der ikke synes at nyde offentlig gunst, hvilket måske er forkert, da disse teatre også har deres mission bl. a. som hjemsted for den gode samfundssatire. Man erindrer fra tidligere de meget samfundsprægede revyer med deres kritik af det bestående. Jeg kunne såmænd godt tænke mig, at netop den form for revy i hvert fald fik bedre vilkår end den rent showprægede.

Teaterstøtten er i forhold til den nuvæ-

rende lovgivning forøget med 6 mill. kr., og de falder alle sammen inden for de rammebestemmelser, som giver, som også hr. Niels Matthiasen sagde, betydelige bemyndigelser til kulturministeren. Man må sige, at det giver selvfølgelig en vis glæde, men det giver også et meget stort ansvar, for netop bevillinger til teatre er jo noget, som kan fremkalde kritik, noget, der kan fremkalde vanskeligheder, og man har altså her givet ministeren et meget stort ansvar at bære.

Ganske vist har ministeren teaterrådet ved siden af sig og kan rådføre sig med det. Man vil også ændre teaterrådets sammensætning. Jeg synes, det er rigtigt, for selv om man er interesseret i at give disse tilskud, må man erkende, at det vil ikke være muligt at gennemføre en teaterlov, der ikke har faste økonomiske rammer. Der må være en bevillingskontrol her, og der må også være en udgiftskontrol, og jeg vil gerne gøre den bemærkning her, at teaterrådet efter min opfattelse med sin sammensætning fuldt dækker det kunstneriske, men ikke det økonomiske. Jeg kunne tænke mig, at man måske havde et særskilt økonomisk råd, måske svarende til det kgl. teaters tilsynsråd, der på en helt anden måde følger med i de enkelte udgiftsposter, som jeg mener man også må tage hensyn til, foruden naturligvis den kunstneriske frihed, der skal være.

Man kan ikke sige andet, end at støtten har også medført, at der er kommet en meget stor konkurrence om skuespillere, hvilket også påvirker udgiftsstigningen, når man absolut — og det er naturligvis mange gange nødvendigt, for at stykket kan blive gennemført — skal have specielle skuespillere til visse roller.

Efter min opfattelse er lovforslaget et fremskridt i forhold til den nuværende lov, og jeg mener også, det er rigtigt, at man har formet lovforslaget på den måde, at man tager særlig stilling til landsdelsscenerne. Man tager også stilling til andre teatre, og netop dette område, andre teatre, mener jeg ligesom hr. Niels Matthiasen at vi må drøfte i udvalget, for det er, ligesom der blæser en lidt kold vind på de københavnske privatteatre, der netop var fremhævet i loven af 1963 som et område, hvor man kunne give støtte. Nu er lovforslaget formet på den måde, at hjælpen skal virke